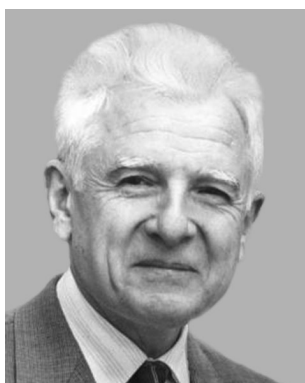

В. С. Манжара

Москаленко Святослав Анатолійович

МОСКАЛЕНКО Святослав Анатолійович (26. 09. 1928, с. Бравича Каларас. р-ну, Молдова – 20. 01. 2022, Кишинів) – фізик. Доктор фізико-математичних наук (1971), професор (1974), академік Молд. АН (1992). Державна премія Молд. РСР (1981) та СРСР (1988) у галузі н. і. т. Державні нагороди СРСР і Молдови. Закін. Кишинів. університет (1951), де відтоді й працював. 1952–56 – у Кишинів. с.-г. інституті; 1956–59 – асп. Інституту фізики АН УРСР (Київ), де 1960 захистив канд. дис. «Энергетический спектр экситонов в недеформируемых ионных кристаллах» (наук. кер. – член-кореспондент НАНУ К. Толпиго); 1960–64 – в Інституті фізики та математики АН Молд. РСР; від 1964 – завідувач відділу теорії напівпровідників і квант. електроніки Інституту приклад. фізики АН Молдови (обидва – Кишинів). Засн. наук. напряму та наук. школи у фізиці твердого тіла та неліній. оптики – фізика екситонів і біекситонів великої густини у напівпровідниках. Встановив, що біекситонам властива коливал. і обертал. структура енергет. спектра при визначених відношеннях мас електрона та дірки; стабільність на поверхні кристалу та у двовимір. напівпровідник. структурах; виявив можливість бозе-айнштайнів. конденсації екситонів і біекситонів в умовах квазірівноваги, коли їхні періоди існування набагато більші від відповід. періодів релаксації; знайшов екситонні смуги поглинання і підсилення світла при когерент. лазер. випромінюванні, яке спричиняє когерентну поляризацію середовища; встановив можливість надтекучого руху екситонів при їхньому проникненні з освітленої у неосвітлену зони кристала; довів існування поляритон. солітонів, утвор. з ультракоротких імпульсів когерент. екситонів і фотонів; запропонував методи розгляду когерент. біекситонів з врахуванням їхньої внутр. електрон. структури. Співпрацював з укр. ученими. Автор низки статей в укр. наук. журналах. Брав участь у конф., семінарах, симпозіумах, нарадах з квант. електроніки, квант.

хімії, статист. фізики, неліній. і когерент. оптики, спектроскопії, люмінесценції, теорії напівпровідників у Києві (1967–68, 1975, 1978, 1980, 2002, 2006), Львові (1978–79, 1987, 1992), Чернівцях (1981), Харкові (1982, 1985), Ужгороді (1983), Донецьку (1989) та Одесі (1994, 2007). Його брат-близнюк – Всеволод – також став фізиком і отримав звання академік Молд. АН.

Основні праці

К теории локальных состояний электрона в кристалле // УФЖ. 1957. Т. 2, № 2; Обратимые оптико-гидродинамические процессы в неидеальном экситонном газе // ФТТ. 1962. Т. 4, № 1; Бозе-эйнштейновская конденсация экситонов и биэкситонов. Кишинев, 1970 (англ. перекл. – Кембридж, 2000); Солитоны и нутация в экситонной области спектра. Кишинев, 1980 (співавт.); Введение в теорию экситонов большой плотности. Кишинев, 1983; Метод самосогласованного поля в теории стекольного состояния спиновых и квадрупольных систем. Кишинев, 1990 (співавт.); Вынужденная бозе-эйнштейновская конденсация биэкситонов и экситонов в поле лазерного излучения // УФЖ. 1992. Т. 37, № 12 (співавт.); Оптический штарк-эффект в экситонной области спектра. Учет поляритонного эффекта // ФТТ. 1993. Т. 35, № 12 (співавт.); Экситонные полосы поглощения и усиления света в присутствии лазерного излучения // Там само. 1998. Т. 40, № 5 (співавт.); Propagation Hanle effect of quadrupole polaritons in Cu_2O // Moldavian J. Physical Sciences. 2002. Vol. 1, № 4 (співавт.); Influence of Coulomb scattering of electrons and holes between Landau levels on energy spectrum and collective properties of two-dimensional magnetoexcitons // Physica E: Low-dimensional Systems and Nanostructures. 2007. Vol. 39, № 1 (співавт.); Exciton-polariton laser // ФНТ. 2016. Т. 42, № 5 (співавт.).

Рекомендована література

1. Academicianul Sveatoslav Moscalenco: Biobibliografie. 2008;
2. C. Gudima, L. Dohotaru. Academicianul V. A. Moscalenco – 80 ani. 2008;
3. I. Holban. Doi brazi viguroși ai fizicii basarabene (schiță de portret al fizicienilor Vsevolod și Sveatoslav Moscalenco). 2013 (уці – Кишинів).

Бібліографічний опис:

Москаленко Святослав Анатолійович / В. С. Манжара // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-68638>. – Останнє поновлення : 21 жовт. 2024.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).